

BEHEERPAKKETTEN AGRARISCH NATUUR - & LANDSCHAPSBEHEER BEHEERJAAR 2023-2028

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	4
Leeswijzer	4
Pakketten weidevogelbeheer en zwarte stern	11
Rust voor weidevogels	11
Beweiden en rust voor weidevogels	12
Beweiden voor weidevogels	13
Mest voor weidevogels	14
Water voor weidevogels	15
Kruiden voor weidevogels	17
Mozaïekvergoeding	19
Legselbeheer	20
Kuikenvelden	21
Legselbeheer	22
Kievitstrook	23
Predatoren	24
Nestgelegenheid zwarte stern	25
Pakketten Botanisch beheer	26
Pakketten Water	28
Duurzaam slootbeheer	30
Het slotenplan	34
Pakketten Klimaat & Water	36
Pakketten Dooradering (Landschapselementen)	37
Colofon	51
Tarievenlijst	

INLEIDING

Rijn, Vecht en Venen volgt de ontwikkelingen en zal eventuele wijzigingen op de website zetten. Houd onze website dus in de gaten.

Leeswijzer

In dit boekje staan de mogelijkheden beschreven voor het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer in het werkgebied van Boerennatuur Rijn, Vecht en Venen.

We geven de mogelijke beheerpakketten aan per type. Bij elk pakket staat een korte introductie, de beheereisen, de mogelijke pakketten en de vergoedingen.

Allereerst beschrijven we weidevogelbeheer en de zwarte stern. Daarin maken we onderscheid tussen de diverse aspecten in de broedcyclus van de vogels: rust, water, voedsel en broedgelegenheid. Dan lichten we de voorwaarden en de tarieven voor de mozaïektoeslag en de legselbeloning toe. Tenslotte volgt de beschrijving van het pakket voor de zwarte stern.

Daarna volgt een hoofdstuk over de botanische pakketten, voornamelijk die van de botanische weiderand (in het verleden ook wel bufferzone of bemestingsvrije rand genoemd). De daaropvolgende hoofdstukken gaan over de pakketten waterbeheer en de pakketten voor landschapselementen.

Als laatste volgt na de Colofon de tarievenlijst van onze beheerpakketten.

WEIDEVOGELBEHEER EN ZWARTE STERN

Rust voor weidevogels

PAKKET 1 A T/M D | GRASLAND MET RUSTPERIODE DOOR LATER MAAIEN

Rust is voor weidevogels heel belangrijk. Wanneer ze een broedplaats zoeken, broeden, en wanneer hun kuikens opgroeien. Een perceel met een rustperiode zorgt hiervoor. Bij de rustpakketten gaat het erom een langzaam groeiende vegetatie te hebben, die zo lang mogelijk goed doorloopbaar is voor de weidevogel(kuiken)s.

BEHEEREISEN

- Er wordt een rustperiode in acht genomen vanaf 1 april.
- In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen of beweiding plaats.
- De rustperiode duurt tot minimaal 1 juni en eindigt als het gras niet meer nodig is voor de overleving van de kuikens van de weidevogels, voornamelijk de grutto. De vergoeding wordt bepaald tot de datum dat het perceel voor maaien is 'vrijgegeven'.
- Kunstmest is in het voorjaar niet gewenst.
- Drijfmest is in het voorjaar alleen bij uitzondering nuttig - wanneer het resulteert in een zwaar gewas rond 1 juni schiet deze maatregel zijn doel voorbij!
- Op deze pakketten is een ruige mest-toeslag (pakket 7) mogelijk. Ruige mest trekt vogels aan en zorgt voor een geleidelijke grasgroei. Ook hier is het belangrijk te bedenken of de mest niet te snel tot een zwaar gewas zal leiden.

PAKKETTEN EN VERGOEDINGEN/HA/JAAR

- 1a rust van 1 april tot 1 juni
- 1b rust van 1 april tot 8 juni
- 1c rust van 1 april tot 15 juni
- 1d rust van 1 april tot 22 juni

Dit pakket telt mee in de mozaïekvergoeding (voorwaarden: zie pagina 19).

OPMERKINGEN

- Het te voet betreden van het perceel tijdens de rustperiode moet zoveel mogelijk worden beperkt. Uitzonderingen zijn mogelijk in overleg met de veldcoördinator.
- Vervroegen van de maaidatum is (in overleg) mogelijk, minimaal een week voor het einde van de rustdatum. Er wordt dan gekeken naar de aanwezigheid van nesten en/of kuikens. Bij het vervroegen wordt de vergoeding aangepast naar de uiteindelijk gerealiseerde rustperiode.
- 'Vrijgeven' van het perceel gebeurt in overleg met de gebiedsregisseur en/of de veldcoördinator.

Beweiden en rust voor weidevogels

PAKKET 1 L T/M U | GRASLAND MET RUSTPERIODE NA VOORWEIDEN

BEHEEREISEN

- Er wordt een rustperiode in acht genomen vanaf 1, 8 of 15 mei. Tot die datum wordt het perceel beweide met koeien of schapen.
- In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen of beweiding plaats.
- Het grasland wordt vanaf 1 maart en voorafgaand aan de rustperiode niet gemaaid.
- De rustperiode duurt tot minimaal 1 juni (vanaf 1 mei) of 8 juni (vanaf 8 mei) en eindigt als het gras niet meer nodig is voor de overleving van de kuikens van de weidevogels, voornamelijk de grutto. De vergoeding wordt bepaald tot de datum dat het perceel voor maaien is 'vrijgegeven'.
- Kunstmest is in het voorjaar niet gewenst.
- Drijfmest is in het voorjaar alleen bij uitzondering nuttig - als het resulteert in een zwaar gewas rond 1 juni schiet deze maatregel zijn doel voorbij!
- Op deze pakketten is een ruige mest-toeslag (pakket 7) mogelijk. Ruige mest trekt vogels aan en zorgt voor een geleidelijke grasgroei. Ook hier is het belangrijk te bedenken of de mest niet te snel tot een zwaar gewas zal leiden.

PAKKETTEN EN VERGOEDINGEN/HA/JAAR

1l	voorweiden tot 1 mei, rust tot 15 juni
1m	voorweiden tot 8 mei, rust tot 22 juni
1q	voorweiden tot 1 mei, rust tot 1 juni
1s	voorweiden tot 1 mei, rust tot 8 juni
1r	voorweiden tot 8 mei, rust tot 8 juni
1t	voorweiden tot 8 mei, rust tot 15 juni
1u	voorweiden tot 15 mei, rust tot 15 juni

Dit pakket telt mee in de mozaïekvergoeding (voorwaarden: zie pagina 19).

OPMERKINGEN

- Het te voet betreden van het perceel tijdens de rustperiode moet zoveel mogelijk worden beperkt. Uitzonderingen zijn mogelijk in overleg met de veldcoördinator.
- Vervroegen van de maaidatum is (in overleg) mogelijk, minimaal een week voor het einde van de rustdatum. Er zal dan gekeken worden naar de aanwezigheid van nesten en/of kuikens. Bij het vervroegen wordt de vergoeding aangepast naar de uiteindelijk gerealiseerde rustperiode.
- 'Vrijgeven' van het perceel gebeurt in overleg met de gebiedsregisseur en/of de veldcoördinator.

Beweiden voor weidevogels

PAKKET 6 | EXTENSIEF BEWEID GRASLAND

Dit grasland is bedoeld voor weidevogels die voorkomen op wat korter grasland en een bepaalde beweidingsdruk kunnen hebben. Kuikens kunnen er goed terecht, vinden er voedsel en dekking. Oudervogels kunnen er ook eten.

Het gaat er bij dit pakket om dat het vee de grasgroei net niet kan bijhouden. Zodoende ontstaat er een structuurrijke vegetatie met hoge en lage delen, die voedsel biedt en goed doorloopbaar is voor weidevogelkuikens.

BEHEEREISEN

- Tijdens de rustperiode wordt de beheereenheid niet bewerkt. Beweiden mag wel.
- Beweiding is verplicht van 1 mei tot 15 juni met minimaal 1 en maximaal 1,5 of 3 GVE veebezetting (afhankelijk van grasgroei).
- De beheereenheid mag tussen 1 april en 1 mei niet gemaaid worden.
- Het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen is tijdens de rustperiode niet toegestaan. Buiten die periode alleen voor pleksgewijze bestrijding van probleemonkruiden op maximaal 10% van de beheereenheid.
- Voorafgaand aan het inscharen van het vee, wordt gezocht naar nesten. Gevonden nesten worden beschermd.

PAKKETTEN EN VERGOEDINGEN/HA/JAAR

- 6a Beweiding van 1 mei tot 15 juni, minimaal 1 GVE/ha en maximaal 1,5 GVE/ha
- 6c Beweiding van 1 mei tot 15 juni, minimaal 1 GVE/ha en maximaal 3 GVE/ha
- 6d Beweiding van 1 mei tot 1 juli, minimaal 1 en maximaal 1,5 GVE/ha
- 6e Beweiding van 15 mei tot 1 juli, minimaal 1 en maximaal 1,5 GVE/ha

Dit pakket telt mee in de mozaïekvergoeding (voorwaarden: zie pagina 19).

GVE-TABEL

Soort vee	GVE
Rundvee > 2 jaar	1,0
Rundvee < 6 maanden	0,4
Rundvee 6 mnd-2 jaar	0,6
Paard > 6 mnd	1,0
Paard < 6 mnd	0
Schaap en geit, ongeacht leeftijd	0,15
Lammeren, ook per stuk*	0,15
Fokzeugen > 50 kg	0,5
andere varkens	0,3

**Let op: lammeren tellen dus mee!*

Mest voor weidevogels

PAKKET 7 | RUIGE MEST

Het uitrijden van ruige mest kan waardevol zijn voor weidevogelbeheer. Ruige mest bevordert een 'rustige' grasgroei, waardoor het gewas minder vol wordt en geschikter voor kuikens. Het is wel belangrijk te bedenken of de mest niet te snel tot een zwaar gewas zal leiden. Als dat zo is op een perceel, is het beter ruige mest niet in het voorjaar uit te rijden. Ook zorgt ruige mest voor meer structuur in het gewas en biedt het meer ruimte voor kruiden. De organische mest zorgt bovendien voor een rijk bodemleven waarop oudervogels kunnen foerageren. Ten slotte wordt het stro in de ruige mest door sommige vogels - kieviten met name - ook gebruikt als nestmateriaal.

BEHEEREISEN

- Toeslag uitsluitend in combinatie met pakketten met een rustperiode (ook voorbeweiden), kruidenrijk grasland of extensief beweiden.
- Op de beheereenheid wordt in een kalenderjaar bij voorkeur ten minste 5 en maximaal 10 ton ruige stalmest per hectare uitgereden.
- De ruige stalmest wordt in één keer tussen 1 februari en de begindatum van de rustperiode van het betreffende agrarische beheerpakket, óf vanaf de dag volgend op de einddatum van de rustperiode van het betreffende agrarische beheerpakket tot 1 september opgebracht.

MELDEN

Wanneer ruige mest is uitgereden moet dit binnen zeven dagen worden gemeld aan het collectief. Er kan per perceel één keer per jaar gemeld worden.

PAKKET EN VERGOEDING/HA/JAAR

7a Ruige mest

Water voor weidevogels

PAKKET 3 | (GREPPEL)PLAS-DRAS VOOR WEIDEVOGELS

Water werkt als een magneet op weidevogels. Met een (greppel)plas-dras of hoogwatersloot kunnen vogels naar geschikte broedplaatsen worden gelokt. Ze vinden hier eten, kunnen rusten of zich was-sen. Grote plas-drassen zijn verzamelplaatsen in het vroege voorjaar. Van hieruit zoeken de vogels hun broedplaatsen. Door overal in de polders greppel-plas-drassen en hoogwatersloten te creëren, kunnen de vogels het hele broedseizoen dicht bij huis (het nest) vernatting vinden. In droge tijden zijn de plas-drassen en hoogwatersloten helemaal 'levensaders' voor de weidevogels.

BEHEEREISEN

- De beheereenheid is geïnundeerd (100% drassig).
- Greppelplas-dras: Het perceel heeft een of meerdere greppels die vol water staan en zorgen voor een drassige zone aan weerszijden van de greppel(s).

OPMERKINGEN

- Het collectief kan een (plas-dras)pomp in bruikleen geven aan de deelnemers. Deze houdt zich aan de voorwaarden die het collectief stelt aan het gebruik van de pomp.
- Verlenging na de overeengekomen beheerperiode is (na overleg met het collectief) mogelijk. Dit gaat per week à € 250/ per hectare.

PAKKETTEN EN VERGOEDINGEN/HA/JAAR

3a	Plas-dras 15 februari tot 15 april
3b	Plas-dras 15 februari tot 15 mei
3c	Plas-dras 15 februari tot 15 juni
3n	Plas-dras 1 maart tot 1 juni
3o	Plas-dras 1 maart tot 15 juni
3p	Plas-dras 1 maart tot 1 juli
3i	Plas-dras in de periode van 1 mei tot 1 augustus, ten minste 3 weken
3j	Plas-dras in de periode van 1 mei tot 1 augustus, ten minste 4 weken
3k	Plas-dras in de periode van 1 mei tot 1 augustus, ten minste 6 weken
3l	Plas-dras in de periode van 1 mei tot 1 augustus, ten minste 8 weken

Dit pakket telt mee in de mozaïekvergoeding (voorwaarden: zie pagina 19).

Water voor weidevogels

PAKKET 8 | HOOG WATERPEIL VOOR WEIDEVOGELS

BEHEEREISEN

- Door een tijdelijke, plaatselijke voorziening (bijv. stuw) of afsluiten van een duiker is het oppervlaktewaterpeil van minimaal 15 maart tot 15 juni minimaal 20 (of 30 c.q. 40) cm hoger dan het omringende slootpeil.
- Er wordt een vergunning aangevraagd bij het waterschap om het peil hoger te zetten in sloten (door RVV).
- Pompen worden indien nodig door het collectief beschikbaar gesteld.

PAKKETTEN EN VERGOEDINGEN/HA/JAAR

8d Verhoging 20 cm, 15 maart tot 15 juni

8e Verhoging 30 cm, 15 maart tot 15 juni

8f Verhoging 40 cm, 15 maart tot 15 juni

Dit pakket telt mee in de mozaïekvergoeding (voorwaarden: zie pagina 19).

Kruiden voor weidevogels

PAKKET 5 | KRUIDENRIJK GRASLAND

Kruidenrijke graslanden zijn percelen waar kuikens heel goed kunnen opgroeien. De vegetatie is er ijler, dus beter doorloopbaar voor kuikens, en de bloeiende kruiden trekken (grotere) insecten aan die de kuikens kunnen eten. Ook zijn de kruiden belangrijk voor vlinders, libellen en bij-achtigen.

BEHEEREISEN

- Er wordt een rustperiode in acht genomen van 1 april tot 15 juni, of zoveel langer als nodig voor de aanwezige weidevogelkuikens.
- In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen plaats.
- Het gewas wordt jaarlijks minimaal één keer gemaaid en afgevoerd, voor 1 augustus.
- Minimaal vier verschillende indicatorsoorten zijn in een meetvak aanwezig.
- Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. voor pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, Jacobskruiskruid en brandnetel.
- Uitsluitend bemesting met vaste mest toegestaan buiten de rustperiode.
- Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid.

PAKKETTEN EN VERGOEDINGEN/HA/JAAR

- 5a Kruidenrijk grasland, rust 1 april tot 15 juni
- 5b Kruidenrijk grasland, rust 1 april tot 22 juni
- 5c Kruidenrijk grasland, rust 1 april tot 1 juli

Dit pakket telt mee in de mozaïekvergoeding (voorwaarden: zie pagina 19).

OPMERKINGEN

- Er worden percelen ingezaaid met kruidenrijke graslandmengsels. Het collectief beoordeelt of deze in aanmerking komen voor pakket 5.
- De percelen moeten in ieder geval op een goede plek in het weidevogelmozaïek liggen en tot 15 juni een niet te dichte vegetatie hebben.
- Het kan dan zijn dat ingezaaid kruidenrijk grasland eerst als pakket 41 (zie pagina 18) wordt ingeschaald door het collectief.

Kruiden voor weidevogels

PAKKET 41 | ONTWIKKELING KRUIDENRIJK GRASLAND

Kruidenrijke percelen die niet schraal genoeg zijn of grote delen met witbol en/of glanshaver hebben, zijn (nog) niet geschikt genoeg voor weidevogelkuikens. Om goed te verschralen en witbol/ glanshaver terug te dringen, is vaker maaien en afvoeren en het beperken van de bemesting een goede aanpak.

BEHEEREISEN

- Pakket b (doorbreken witboldominantie): rustperiode van 1 april tot 22 mei.
- Pakket d (kuikenveld bij doorbreken witboldominantie): rustperiode van 1 april tot 15 juni.
- De beheereenheid wordt niet of minimaal bemest (max. 5-10 ton ruige mest per ha) en er wordt geen bagger opgebracht. Bemesting altijd in overleg met RVV.
- Gevonden nesten zijn geregistreerd (bijv. op stalkaart of digitaal, via de database van www.boerenlandvogelsnederland.nl.)
- Gevonden nesten worden beschermd als er werkzaamheden op afzienbare tijd plaatsvinden.
- Wanneer er wordt gemaaid, wordt een enclave van ten minste 50 m² met minimaal een straal van 3,5 meter aangehouden om de aanwezige gevonden nesten.
- Geen gebruik van chemische onkruidbestrijding op minimaal 90% van de oppervlakte.

PAKKETTEN EN VERGOEDINGEN/HA/JAAR

41b Rustperiode van 1 april - 22 mei;

doorbreken witboldominantie

41d Doorbreken witboldominantie plus aansluitend kuikenveld, verlenging

rustperiode tot 15 juni

Dit pakket telt mee in de mozaiekvergoeding (voorwaarden: zie pagina 19).

Mozaïekvergoeding

Het collectief wil extra inzet voor weidevogelbeheer en de daarmee gepaard gaande kosten voor beheer, de zwaarte van het mozaïek en de prestatie belonen. De mozaïektoeslag wordt verleend afhankelijk van de hoeveelheid maatregelen en de zwaarte van het afgesloten maatregelenpakket. De vergoeding is gebaseerd op de pakketten en de afgesloten oppervlakte.

KENMERKEN

Deze toeslag wordt alleen gegeven bij combinaties van pakketten 1, 3, 5, 6 en 8, 41 en 45.

De toeslag is per hectare kuikenland van de bovengenoemde pakketten.

Als afzonderlijk pakket worden gerekend:

- Pakket 1: grasland met rustperiode, uitgezonderd de varianten I t/m u. Alle andere varianten tellen in bovenstaand advies dus samen als één pakket.
- Pakket 1l tot en met 1u: grasland met rustperiode en voorweiden
- Pakket 3: (greppel)plas-dras
- Pakket 5: kruidenrijk grasland of pakket 41: ontwikkeling kruidenrijk grasland
- Pakket 6: extensief beweide grasland
- Pakket 8: tijdelijk hoog waterpeil
- Pakket 41: ontwikkeling kruidenrijk grasland
- Pakket 45: kievitstrook

De pakketten 4 (legselbeheer) en 13c (botanisch waardevolle weiderand) tellen niet mee voor de mozaïekvergoeding.

Oppervlakte-ondergrens: bij de pakketten 1, 5, 6 en 41 geldt: minimaal 1 hectare van elk. Bij meer dan 25% zwaar beheer, moet ook minimaal 0,3 ha plas-dras worden gerealiseerd.

De mozaïektoeslag wordt gestaffeld toegepast in de volgende vorm:

Meer dan 15% van het aantal hectares met beheer per deelnemer bestaat uit een combinatie van minimaal twee van bovengenoemde beheerpakketten. De vergoeding wordt hoger bij minimaal drie pakketten. Bij een enkel pakket zwaar beheer kan een mozaïektoeslag gelden bij een aandeel van 25% van de oppervlakte voor weidevogels geschikte grond. De veldcoördinator beoordeelt of dit beheer van meerwaarde is in het weidevogelmozaïek.

Mozaïektoeslag

% kuikenland (pakket 1, 3, 5, 41, 4 5, 6 en 8)	Vergoeding per ha bij 1 pakket zwaar beheer	Vergoeding per ha bij 2 pakketten	Vergoeding per ha bij 3 pakketten
15%	0	€ 287,50	€ 316,25
20%	0	€ 345	€ 373,25
25%	€ 115	€ 373,75	€ 431,25
30% of meer	€ 143,75	€ 402,50	€ 488,75

Legselbeheer

PAKKET 4A | LEGSELBEHEER OP GRASLAND

BEHEEREISEN

- Op de percelen wordt gezocht naar nesten.
- Gevonden nesten worden geregistreerd (bijv. stalkaart of digitaal, via de database van www.boerenlandvogelsnederland.nl)
- Gevonden nesten worden beschermd als er werkzaamheden of beweiding op afzienbare tijd plaatsvinden.
- Indien een perceel grasland wordt gemaaid of anderszins bewerkt, wordt een enclave van ten minste 50 m² met minimaal een straal van 3,5 meter aangehouden om de aanwezige gevonden nesten.
- Bij beweiding is een nestbeschermer geplaatst, in de vorm van een draadje of een nest-beschermer.

PAKKET EN VERGOEDING/HA/JAAR

4a Legselbeheer op grasland € 30 plus legselbeloning

RESULTAATBELONING NESTEN

Alleen daadwerkelijk beschermde nesten in pakket 4, genoteerd op de stalkaart of in de database en gemeld aan het collectief, worden vergoed.

Vergoeding per soort:

kievit, scholekster, wintertaling, kuifeend, krakeend	€ 51,75 per (beschermde) nest
tureluur, grutto, veldleeuwerik, slobbeend, zomertaling, gele kwikstaart, graspieper, wulp	€ 97,75 per (beschermde) nest

Nesten van grutto, tureluur, slobbeend en zomertaling hoeven niet daadwerkelijk gevonden te zijn. Ook een indicatie van aanwezigheid en aangetoonde bescherming worden beloond. De gebiedsregisseurs/veldcoördinator kunnen dit controleren.

Kuikenvelden

PAKKET 4D T/M H | KUIKENVELDEN (LAST-MINUTE BEHEER)

Het komt voor dat er op een legselbeheerperceel meerdere nesten liggen of kuikens rondlopen, terwijl het maaien van de eerste snede aanstaande is. Om in dat geval de nesten en/ of kuikens te beschermen, kunnen kuikenvelden worden afgesloten.

BEHEEREISEN

- Op een afgesproken deel van het perceel met legselbeheer geldt een rustperiode van twee tot zes weken in de periode van 1 mei - 1 augustus.
- Als het pakket in de vorm van stroken wordt aangelegd, moeten deze minimaal zes meter breed zijn.
- Kuikenvelden mogen pas worden gemaaid of geweid na vrijgeven door de veldcoördinator of gebiedsregisseur. Hij/zij controleert of er daadwerkelijk geen kuikens meer zitten. Is dat wel het geval, dan dient de rustperiode te worden verlengd met één of enkele weken tot er geen kuikens meer aanwezig zijn.

PAKKETTEN EN VERGOEDINGEN/HA/JAAR

- 4d legselbeheer plus 2 weken rust
- 4e legselbeheer plus 3 weken rust
- 4f legselbeheer plus 4 weken rust
- 4g legselbeheer plus 5 weken rust
- 4h legselbeheer plus 6 weken rust

BEHEEREISEN

- Op de percelen wordt gezocht naar nesten.
- Gevonden nesten worden geregistreerd (bijv. stalkaart of digitaal, via de database van www.boerenlandvogelsnederland.nl)
- Indien een perceel bouwland met nesten wordt bewerkt, dan wordt het nest gespaard door het tijdelijk te verplaatsen of door om het gemarkeerde nest heen te werken.
- Pakket b t/m d: er wordt een rustperiode in acht genomen vanaf het eerste legsel t/m 15 mei, 22 mei of 1 juni.
- In de rustperiode worden geen werkzaamheden uitgevoerd zoals zaaien, frezen, schoffelen en eggen en bemesten.

PAKKETTEN EN VERGOEDINGEN/HA/JAAR

42a Legselbeheer op bouwland plus legselbeloning

42b Rustperiode van 15 maart tot 15 mei

42c Rustperiode van 15 maart tot 22 mei

42d Rustperiode van 15 maart tot 1 juni

RESULTAATBELONING NESTEN

Alleen daadwerkelijk beschermde nesten in pakket 42, genoteerd op de stalkaart of in de database en gemeld aan het collectief, worden vergoed.

Vergoeding per soort:

kievit, scholekster, wintertaling, kuifeend, krakeend	€ 46 per (beschermd) nest
tureluur, grutto, veldleeuwerik, slobbeend, zomertaling, gele kwikstaart, graspieper, wulp	€ 92 per (beschermd) nest

Nesten van grutto, tureluur, slobbeend en zomertaling hoeven niet daadwerkelijk gevonden te zijn. Ook een indicatie van aanwezigheid en aangetoonde bescherming worden beloond. De gebiedsregisseurs/veldcoördinator kunnen dit controleren.

Een kievitstrook is een speciale, kruidenrijke akkerrand of -strook die kievitkuikens, maar ook andere weidevogels dekking en voedsel biedt. Het is een strook akkerland op een perceel waar veel kuikens rondlopen en waar de bewerking zo lang uitgesteld wordt, dat er geen gewas (meestal maïs) meer gezaaid wordt. In plaats daarvan wordt een strook met rust gelaten en komt er een spontane vegetatie op. Deze groene braakstroken kunnen ook midden op het perceel liggen of langs een greppel.

BEHEEREISEN

- Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 15 maart tot 15 juli uit groene braak.
- Een kievitstrook bestaat uit een strook van minimaal 6 meter.
- De strook wordt tot 15 juli niet bewerkt.
- De rand bestaat bij begin rustperiode uit zwarte braak. Indien er bij aanvang rustperiode begroeiing aanwezig is, wordt deze ondergewerkt.
- Dit pakket kan het beste gecombineerd worden met pakket 42 (Legselbeheer op bouwland). Het wordt dan als strook in of rand langs het perceel gelegd. Het mag niet overlappen.
- Het collectief bepaalt of dit pakket (meer-) waarde heeft op de aangevraagde plek.

PAKKET EN VERGOEDING/HA/JAAR

45a Kievitstrook

In onze weidevogelgebieden zijn locaties waar predatoren zoals de vos niet 'buiten' de percelen gehouden kunnen worden. Met een predatieraster om weidevogelpercelen kunnen grondpredatoren dan geweerd worden.

BEHEEREISEN

- Het raster staat van 15 maart tot 22 juni.
- Predatierasters worden gedurende het weide-ten vogelseizoen onderhouden.
- Er is een wekelijkse controle van het raster nodig: spanning meten en vegetatievrij maken.
- Eventuele spanningslekken worden gerepareerd.

PAKKET EN VERGOEDING/M

- 51a Rasters tegen grondpredatoren: plaatsen, onderhoud en verwijderen
- 51a25.01 Rasters tegen grondpredatoren: alleen onderhoud (plaatsen en verwijderen gebeurt door RVV)

OPMERKINGEN

Predatierasters om grondpredatoren te weren moeten worden onderhouden: gras onder het raster wegmaaïen en het raster controleren op draden en spanning. Rasters staan veelal om een aantal beheer-eenheden met weidevogelmaatregelen geplaatst. De vergoeding voor het pakket betreft het plaatsen, onderhouden en weer verwijderen van het raster. Het is belangrijk je goed te laten informeren over het type raster, de plaatsing en het onderhoud zodat het past bij het mozaïek en de doelsoorten. Het (onderhoud van het) raster mag de rust op het perceel niet verstoren.

Nestgelegenheid zwarte stern

PAKKET 30 | ZWARTE STERN

Dit pakket richt zich op de bescherming en voortplanting van de zwarte stern. De zwarte sterns vragen bijzonder beheer omdat ze graag in de overgangszone van water naar oever in sloten broeden, op vlotjes. Dat in kleine kolonies die niet ver uit elkaar liggen. Het beheer richt zich op de combinatie van broedvlotjes, de oevers en een botanische graslandstrook aan weerszijden van de sloot.

BEHEEREISEN

- Er worden op een onderlinge afstand van ten minste 5 tot 10 meter en uiterlijk op 1 mei, 5-10 vlotjes in de sloot uitgelegd.
- De plaats voor een zwarte stern-locatie wordt bepaald in overleg met de projectgroep 'zwarte stern' van RVV.
- De deelnemer houdt bij op hoeveel vlotjes gebroed wordt en hoeveel jongen er uit komen. Dit gebeurt op het monitoringsformulier dat wordt verstrekt door RVV.
- De vlotjes worden aangekleed volgens instructies van RVV ([zie factsheet op onze website](#)).
- Aan weerskanten van de sloot met vlotjes, liggen botanische weideranden van minimaal 2 meter breed en elk ten minste 250 m lang. Bij een scheisloot is er één rand van 500 m lang en 2 m breed.
- Bemesting van de rand is jaarrond niet toegestaan.
- De rand wordt tussen 1 april en 1 juli niet gemaaid, gerold, gesleept of beweid en het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen is in die periode niet toegestaan.
- Zolang er nog zwarte sterns gebruik maken van de vlotjes mag de rand na 1 juli niet worden gemaaid of beweid.
- Als het aangrenzende perceel wordt beweid, moet er een veewerend raster worden geplaatst.
- Als er op 15 juni geen nesten en/of kuikens meer op de vlotjes zitten, mag (na overleg met RVV) de rand worden beweid.

- Gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen in de rand is slechts toegestaan voor pleks-gewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, Jacobskruiskruid en brandnetel.
- De beheereenheid mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid.
- De vlotjes worden, voor zover zij niet langer door de zwarte stern gebruikt worden, uiterlijk op 1 september uit het water gehaald, schoon-gemaakt, gedroogd en opgeslagen.

MELDEN

Indien een raster wordt geplaatst om vee uit de rand te houden, dient dat binnen zeven dagen na het plaatsen van het raster te worden gemeld bij het collectief.

VERGOEDING PER LOCATIE (= 0,1 HA)

- 30a Nest- en opgroeigelegenheid met rust in de aanliggende rand tot tenminste 1 juli.
- 30b Indien rand vanaf 15 juni wordt vrijgegeven, daalt de vergoeding naar
- Z30a Vergoeding raster, indien gemeld

Botanisch beheer

PAKKET 13A EN B | BOTANISCH GRASLAND VOLVELDS

Botanische graslanden zijn belangrijk vanwege hun botanische waarde. Daarnaast zijn ze ook van belang voor de fauna. Botanisch grasland kan een belangrijke bijdrage leveren aan de leefomgeving van vogels, insecten, amfibieën en kleine zoogdieren. Het gaat vaak om typisch 'ouderwets' grasland met een wat pollige structuur en verspreid voorkomende kruiden. De aanwezige kruiden zijn een voedselbron voor dieren; de aanwezige nectar trekt insecten aan die op hun beurt voedsel kunnen vormen voor diverse boerenlandvogels. Door percelen die beweid zijn niet te bloten, blijven de 'eilandjes' met langer gras behouden. Ook deze leveren een biodiversiteitswaarde. Het streven is dat er zo'n 15-20 verschillende grassen en kruiden per 25 m² aanwezig zijn.

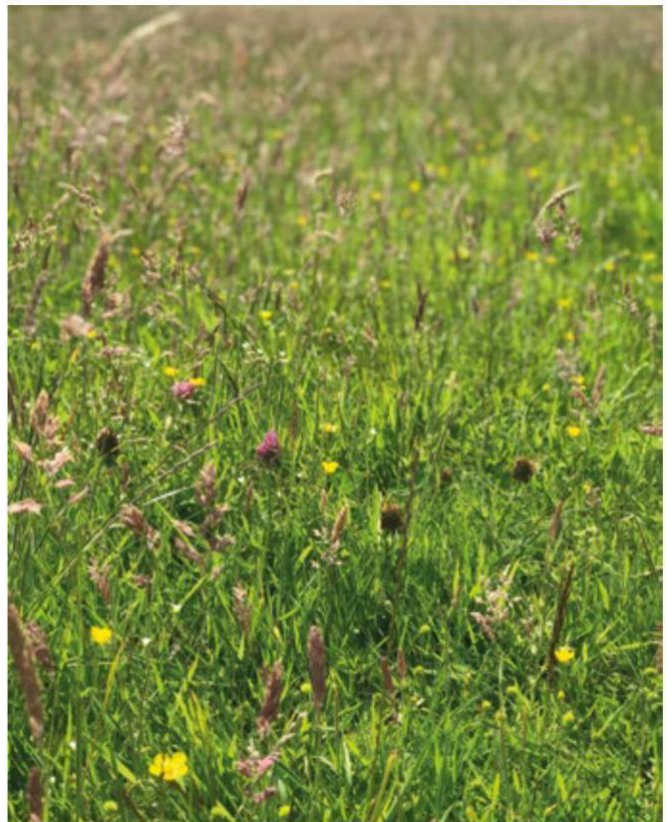
Soortenrijke graslanden subsidieert de provincie alleen in het NNN-agrarisch en in de Groene Contour.

BEHEEREISEN

- De beheereenheid wordt niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht. In overleg met het collectief kan een onderhoudsbemesting met ruige mest of bekalking worden gegeven.
- 13a: Beweiding is toegestaan vanaf 1 maart tot 1 oktober met maximale veebezetting van 2 GVE/ha.
- 13b: Beweiding is alleen toegestaan na 1 september en vóór 1 april.
- Geen gebruik van chemische onkruidbestrijding op minimaal 90 % van de oppervlakte.
- Het gewas wordt jaarlijks minimaal één keer gemaaid en afgevoerd, niet klepelen.
- Minimaal vier verschillende indicatorsoorten zijn in een meetvak aanwezig in de periode 1 april tot 1 oktober.
- Het grasland mag niet worden gescheurd en/of gefreesd.
- Bij beweiden niet bijvoeren.
- Onkruidbestrijding: probleemonkruiden mogen alleen pleksgewijs (op maximaal 10% van het perceel of de rand) chemisch worden bestreden. Dit geldt voor haarden van akkerdistel, ridderzuring, brandnetel en Jacobskruiskruid.

PAKKETTEN EN VERGOEDINGEN/HA/JAAR

- 13a Botanisch weiland volvelds
(alleen in begrensde gebieden)
- 13b Botanisch hooiland volvelds
(alleen in begrensde gebieden)

Botanisch beheer

PAKKET 13C | BOTANISCHE WEIDERAND

BEHEEREISEN

- De rand is twee meter breed.
- Randen liggen aan de buitenkant van het perceel, aan de sloot.
- De rand wordt niet bemest.
- Minimaal vier verschillende indicatorsoorten zijn in een meetvak aanwezig.
- In de rand wordt geen bagger of slootvuil opgebracht.
- Het gewas wordt jaarlijks afgeweid of minimaal één keer gemaaid en afgevoerd. Klepelen is niet toegestaan.
- 13c.25.01: Bij het maaien van de 1e snede:
 - blijft de 1e meter vanuit de insteek altijd staan!
 - mag de 2e meter worden (mee)gemaaid, bij voorkeur wanneer er witbol of glanshaver in voorkomt.
- Beweiden van de rand is toegestaan, wel wordt uitrasteren gewaardeerd of kan gebruik van een mobiele drinkbak het uittrappen van de kant beperken.
- Uitsluitend gebruik van chemische onkruidbestrijding op max. 10% van de beheereenheid.
- Het grasland wordt niet gescheurd en/of gefreesd.
- 'Libellerand' (13c.25.03): gehele rand met 1^e snede meemaaien, 1^e meter vanuit de insteek wel met stoppel van 15 cm. Na 1^e snede de 1^e meter van de rand niet maaien tussen 15 juni en 15 september. Deze rand ligt bij voorkeur langs een krabbenscheersloot.
- De rand ligt boven op de GLMC4-verplichte bufferstrook.

PAKKETTEN EN VERGOEDINGEN/HA/JAAR

13c.25.01 Botanisch weiderand: 1^e meter langs sloot bij 1^e snede niet maaien, 2^e meter mag wel worden meegemaaid

13c.25.02 Botanisch weiderand: hele rand laten staan tot 2^e snede

13c.25.03 Botanisch weiderand t.b.v. libelles: 1^e meter rust na eerste snede tot 15 september

OPMERKINGEN

- Botanische rand bovenop eco-activiteit 'verbrede bufferstrook' op grasland is niet mogelijk in combinatie met ANLb.
- Van randen die al schraal zijn, de 2^e meter graag laten staan bij de 1^e maaisnede!
- Pakket 13c.25.03 wordt overeengekomen met de veldcoördinator en/of gebiedsregisseur. Vooral van belang bij krabbenscheersloten.
- Voor stapeling ANLb met GLMC4 of Eco-activiteit Bufferstrook, zie pagina 6.

	botanische weiderand					
Pakket 13c25.01	1 ^e snede (mee) maaien	2 ^e snede (mee) maaien				
	1 meter	1 meter			sloot	
Pakket 13c25.02	botanische weiderand					
	2 ^e snede (mee) maaien					
	1 meter	1 meter			sloot	
Pakket 13c25.03	botanische weiderand voor libellen					
	1 ^e snede (mee) maaien					
		stoppel 15 cm!				
	1 meter	rust tot 15-sep			sloot	

Een natuurvriendelijke oever heeft een belangrijke functie als leefgebied voor soorten als bittervoorn, grote modderkruiper en rugstreeppad. Ook voor weidevogels en de purperreiger zijn natuurvriendelijke oevers van belang. De begroeiing van de natuurvriendelijke oever helpt tegen uitspoeling van nutriënten, doordat de vegetatie nutriënten opneemt. Dit ondersteunt de kwaliteit van het oppervlaktewater. Ook beschermen natuurvriendelijke oevers tegen afkalven van de oever. Zeker wanneer ze afgerasterd zijn voor vee, wordt voorkomen dat veen weglekt naar de sloot en zo wordt extra slibvorming voorkomen.

BEHEEREISEN

- De natuurvriendelijke oever moet éénmaal per twee à drie jaar worden geschoond, in mozaïekvorm, d.w.z. ieder jaar een ander deel: dus jaarlijks 33-50%.
- Het maaien en schonen van de watervegetatie gebeurt in de periode van 15 september tot 1 november.
- Maaisel moet worden afgevoerd binnen ongeveer een week na het maaien of minimaal 1 meter buiten de beheereenheid worden gedeponerd.
- Bij een aanliggende botanische weiderand (pakket 13c) brengt u het maaisel buiten de weiderand op het perceel of u voert het maaisel direct af.
- De beheereenheid mag niet worden beweid.
- Bij beweiding op het aanliggende perceel, wordt de natuurvriendelijke oever uitgerasterd. Dit om vertrapping van de slootkant tegen te gaan.
- De beheereenheid mag niet worden bemest.
- Gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen is slechts toegestaan voor pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, Jacobskruiskruid en brandnetel en op maximaal 10% van de beheereenheid.
- Om verlanding tegen te gaan, moet een plasberm (pakket 10a25.01) één keer per acht jaar worden uitgekrabd tot een diepte van 10-25 cm. Onder de waterlijn afgestorven plantenresten, bladeren en bagger worden dan weggehaald.
- Nieuw aangelegde natuurvriendelijke oevers hoeven de eerste jaren vaak minder gemaaid te worden, zodat de vegetatie zich goed kan ontwikkelen. Voorkom wel de opslag van bomen zoals wilgen en elzen. Trek regelmatig (één keer per jaar) jonge boompjes uit de oever.

MELDEN

- Wanneer beheer in de vorm van schonen en of maaien heeft plaatsgevonden en het maaiafval is verwijderd, moet dit binnen zeven dagen bij het collectief worden gemeld.

PAKKETTEN EN VERGOEDINGEN/HA/JAAR (INCL. EVENTUEEL RASTER)

10a25.01	Natuurvriendelijke oevers met plasberm
10a25.02	Natuurvriendelijke oever met een flauw talud
10a25.03	Vooroevers > 5 m breed
10a25.04	Vooroevers 3 - 5 m breed
10a25.05	Vooroever 1 - 3 m breed
10a25.06	Natuurvriendelijke oever met een drijfbalk

OPMERKINGEN

- Kijk of u in aanmerking komt voor de aanschaf van een waterdrinkbak via de regeling bodem en water bij [HDSR](#) of [AGV](#).
- Onkruidbestrijding kan ook plaatsvinden door het te maaien voor de bloei en het maaisel af te voeren.
- Raster zit al in de prijs verrekend.

Rietzomen bestaan uit smalle rietstroken die grenzen aan agrarisch gebruikte percelen. De rietzoom is een belangrijk broedgebied voor rietvogels. Ook is de zoom belangrijk voor amfibieën, ringslangen, libellen en moerasplanten.

BEHEEREISEN

- Het maaien gebeurt in de periode van 1 september tot 1 maart.
- De oppervlakte wordt in een cyclus van minimaal éénmaal per vier jaar en maximaal éénmaal per twee jaar geschoond en/of gemaaid.
- Maaisel wordt verwijderd.
- Er mogen geen gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen gebruikt worden.
- Smalle rietzoom is smaller dan vijf meter, brede rietzoom is breder dan vijf meter.
- De beheereenheid mag niet worden beweide.
- Bij beweiding op het aanliggende perceel wordt de rietzoom uitgerasterd. Dit om vertrapping van de slootkant tegen te gaan.

MELDEN

Wanneer beheer in de vorm van schonen en of maaien heeft plaatsgevonden en het maaiafval is verwijderd, moet dit binnen zeven dagen bij het collectief worden gemeld.

VERGOEDING PER STREKKENDE METER

11a Smalle rietzoom

Duurzaam slootbeheer

In ons werkgebied komen veel sloten voor. Afhankelijk van hun breedte, diepte en profiel kunnen sloten van belang zijn voor soorten als krabbenscheer, fonteinkruid, zwanenbloem, grote modderkruiper en bittervoorn.

Naast de Keur (minimumeisen die het waterschap stelt aan het onderhoud van sloten) kan zorgvuldig en gefaseerd beheer van de sloot de ecologische waarde ervan versterken.

Ten behoeve van de flora en fauna in de sloot blijft ieder jaar een deel van de vegetatie in de sloot staan. Door de sloot niet ieder jaar geheel te schonen of te baggeren, kan de (water)kwaliteit van de sloot flink verbeteren. Zonder dat dit een negatieve invloed heeft op het watervoerend vermogen van de sloot.

Met combinaties van de pakketten 12 en 13c (zie pagina 23) streven we een duurzaam oeverbeheer na. De strook land langs een waterloop wordt zo beheerd dat zich een soortenrijke en stevig wortelende vegetatie ontwikkelt die de oever beschermt tegen afkalving en erosie, de baggeraanwas wordt beperkt en de oeverzone kan als klimaatbuffer dienen voor waterberging. De soortenrijke oever trekt insecten aan die weer als voedsel dienen voor opgroeiende (weide-)vogels.

Een slootplan helpt mee om dit beheer te organiseren.

Duurzaam slootbeheer

PAKKET 12A | BAGGEREN MET BAGGERSPUIT

Doel is om op een zo natuurvriendelijk mogelijke manier de sloot op de diepte te houden. De bagger-pomp maakt dit mogelijk. Baggerspuiten vindt alleen plaats als de baggerdikte te groot is geworden. Het slootleven heeft een baggerdikte van zo'n 15 cm nodig. Meer baggeren is slecht voor het sloot-leven. Bovendien kan de slootbodem worden aangetast, met als gevolg oevererosie en afkalving.

Bij RVV gaat pakket 12a onderdeel uitmaken van een meerjarig slotenplan. Baggerspuiten wordt dan alleen vergoed als het past in het slotenplan.

Met AGV kunt u afspraken maken over een soepeler [schouwbeleid](#).

BEHEEREISEN

- Het baggerspuiten vindt plaats tussen 15 juni en 1 november.
- Baggerspuiten in sloten met krabbenscheer na 1 juli en tot 1 oktober.
- De sloot is minimaal twee meter breed en loopt niet droog door het baggerspuiten.
- De bagger wordt vanuit het midden van de sloot zo rustig mogelijk weggehaald, iedere keer uit dezelfde vore. Bij brede sloten (> 7 m) zijn twee voren toegestaan.
- In doodlopende sloten altijd naar het open einde toe werken.
- Gebruik een baggerpomp zonder vleugels.
- De sloten worden gefaseerd gebaggerd, dus niet alle sloten in een keer.
- Na het baggerspuiten blijft minstens 10 cm bagger achter in de sloot.
- De bagger komt niet in de slootkant en wordt niet in een botanische weiderand gespoten.

MELDEN

Wanneer beheer in de vorm van baggerspuiten heeft plaatsgevonden, moet dit binnen zeven dagen bij het collectief worden gemeld.

VERGOEDING PER GEBAGGERDE STREKKENDE METER

12a Baggeren met baggerpomp € 0,0
Binnen het slootplan is de vergoeding verdisconteerd in een totale, jaarlijkse vergoeding.

Duurzaam slootbeheer

PAKKET 12B | ECOLOGISCH SLOOTSCHONEN

Doel van dit pakket is om stevige en soortenrijke oevers te krijgen, evenals een divers onderwaterleven. De slootkant wordt niet beschadigd en het wortelpakket van de vegetatie blijft heel. Een stevig wortelende oevervegetatie beschermt de oever tegen erosie en afkalving. In de Keur is vastgelegd dat een strook van 20% van de breedte van de sloot mag blijven staan als begroeiing. Dus van kant tot kant schonen is niet nodig. Bovendien: door plantmateriaal achter te laten creëer je een buffer, hierdoor kan de Amerikaanse Rivierkreeft niet de volledige sloot kaalvreten. Met een begroeide kant blijft er voldoende voedsel over en bescherming van de kant om schade door de rivierkreeft te minimaliseren.

Bij RVV gaat pakket 12b onderdeel uitmaken van een meerjarig slotenplan. Met AGV kunt u afspraken maken over een soepeler [schouwbeleid](#).

BEHEEREISEN

- Het ecologisch slootschonen vindt plaats tussen 15 augustus en 1 november.
- De sloten worden gefaseerd geschoond, dus niet allemaal in één keer of slechts één zijde van de sloot.
- Er wordt geschoond met een maaikorf of ecoreiniger. Schonen met Hemos wordt niet vergoed.
- De planten op de slootbodem, het talud en de slootkant worden boven de wortels afgemaaid en niet eruit getrokken.
- Maaisel wordt verwijderd, of minimaal 1 meter uit de slootkant op het perceel gedeponeerd en afgevoerd. Let op: heeft u een botanische weiderand, dan bagger en vuil áchter de strook of afvoeren.

MELDEN

Wanneer beheer in de vorm van slootschonen heeft plaatsgevonden en het maaisel is afgevoerd of verder op het land gelegd, moet dit binnen zeven dagen bij het collectief worden gemeld.

OPMERKINGEN

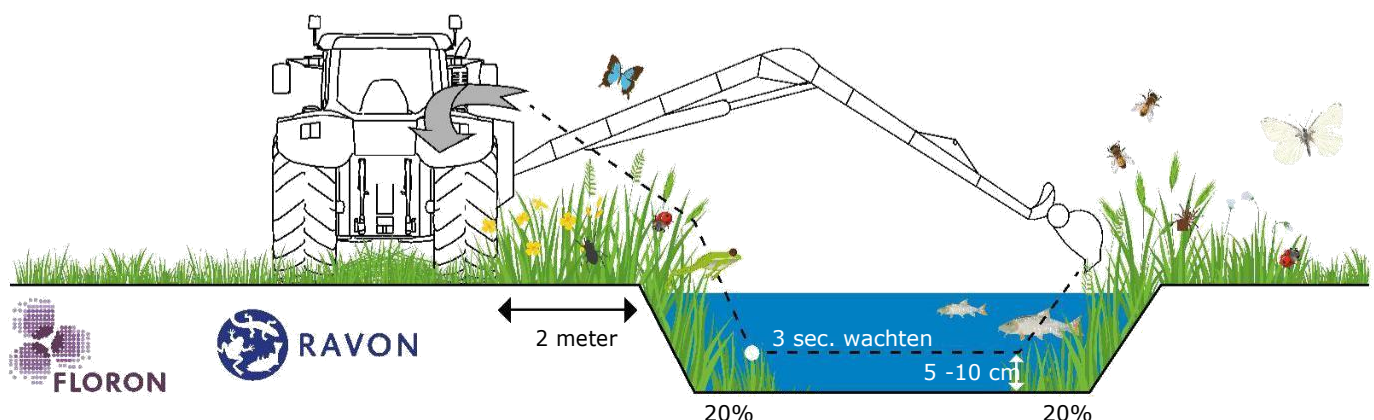
- Maai bij de laatste snede de slootkant diep uit. Dan kan het slootschonen soms ook overgeslagen worden.
- Voorkom zoveel mogelijk uittrappen van de slootkant, raster de slootkant uit (i.c.m. pakket 13c) of gebruik een mobiele drinkbak.
- Kijk of u in aanmerking komt voor de aanschaf van een waterdrinkbak via de regeling Bodem en Water bij [HDSR](#) of [AGV](#).

VERGOEDING PER GESCHOONDE STREKKENDE METER

12b Ecologisch slootschonen

Binnen het slootplan is de vergoeding

verdisconteerd in een totale, jaarlijkse vergoeding.

Duurzaam slootbeheer

PAKKET 12C | ECOLOGISCH SLOOTSCHONEN VAN KRABBENSCHEEERSLOTEN

Dit pakket richt zich in het bijzonder op het schonen van sloten met krabbenscheer. Krabbenscheer vraagt een eigen aanpak. Voor het behoud van de plant zelf, maar ook voor de libellensoort groene glazenmaker. De groene glazenmaker is afhankelijk van Krabbenscheer.

Bij RVV gaat het pakket onderdeel uitmaken van een meerjarig slotenplan.

Met AGV kunt u afspraken maken over een soepeler [schouwbeleid](#).

BEHEEREISEN

- Het ecologisch slootschonen vindt plaats tussen 15 augustus en 1 november.
- Er wordt geschoond met een maaikorf of een ecoreiniger. Schonen met de Hemos wordt niet vergoed.
- De sloten worden gefaseerd geschoond, dus niet allemaal in één keer of slechts één zijde van de sloot. Dit op basis van de hoeveelheid planten, zoals beschreven in de afbeelding.
- Schoon alleen bij een vol gegroeide sloot of bij blokken krabbenscheer die over een flinke lengte van kant tot kant de sloot vullen. Haal vervolgens nooit meer dan 30% van de begroeiing met krabbenscheer weg.
- Maaisel wordt verwijderd, of minimaal 1 meter uit de slootkant op het perceel gedeponeerd en afgevoerd. Let op: heeft u een botanische weiderand, dan bagger en slootvuil óver deze rand heen zetten of afvoeren.

MELDEN

Wanneer beheer in de vorm van slootschonen heeft plaatsgevonden en het maaisel is afgevoerd of verder op het land gelegd, moet dit binnen zeven dagen bij het collectief worden gemeld.

OPMERKINGEN

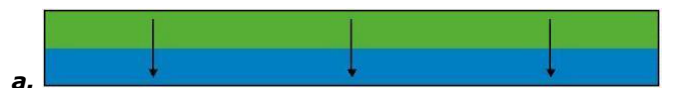
- Voorafgaand aan slootschonen de kant diep uitmaaïen.
- De planten op de slootbodem, het talud en de slootkant worden boven de wortels afgemaaid en niet eruit getrokken.
- Voorkom zoveel mogelijk uittrappen van de slootkant, raster de slootkant uit (i.c.m. pakket 13c) of gebruik een mobiele drinkbak.
- Kijk of u in aanmerking komt voor de aanschaf van een waterdrinkbak via de regeling Bodem en Water bij [HDSR](#) of [AGV](#).

VERGOEDING PER GESCHOONDE STREKKENDE METER

12c Ecologisch slootschonen krabbenscheer
Binnen het slootplan is de vergoeding verdisconteerd in een totale, jaarlijkse vergoeding.

Gefaseerd schonen van krabbenscheersloten kan op diverse manieren:

Vooraf: Alleen slootschonen als de sloot volgroeid is met krabbenscheer.

a. De helft van de sloot. In jaar 1 wordt de ene kant van de sloot geschoond. Het krabbenscheer aan de andere zijde van de sloot kan dan weer uitgroeien. Al naar gelang het uitgroeien van de krabbenscheer, kan vervolgens in het 3^e of 4^e jaar erna (2^e jaar is vaak te vroeg) de andere kant van de sloot worden geschoond.

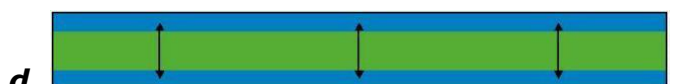

b. Vakken van circa 5 bij 4 meter uitnemen (bij een dichte vegetatie, bedekking 75%-100%). De werkzaamheden worden bij voorkeur uitgevoerd met een maaikorf. Verspreid in de dichte vegetatiedelen worden vakken uitgenomen.

Maximaal 20 tot 30% van de aanwezige vegetatie wegnemen!

c. Blokken van minimaal 25 en maximaal 50 meter om en om schonen (bij een dichte vegetatie **over een grote lengte in een lengte sloot**, bedekking 75%-100%). Hierdoor ontstaat ruimte voor de krabbenscheer om weer uit te breiden / te verjongen naar open water. **Maximaal 20 tot 30% van de aanwezige vegetatie wegnemen!**

d. Middenste deel van de sloot laten staan. Sloten met krabbenscheer **die zwaar begroeide oevers hebben**, met bijvoorbeeld gele lis en egelskop, kunnen het beste aan beide kanten van de sloot worden geschoond, waarbij er een middenbaan blijft staan met krabbenscheer. Vanuit het midden kan de krabbenscheer zich dan weer uitbreiden naar de kanten van de sloot, terwijl dominantie van oevervegetaties worden voorkomen.

Ecologisch slootschonen en baggerspuiten dienen met beleid te worden uitgevoerd. Te vaak is niet goed, maar te weinig ook niet. Daarvoor is maatwerk nodig. Daarom introduceert RVV het slotenplan.

In een slotenplan beoordelen we eens in de vijf jaar met elkaar welk onderhoud nodig is om een stabiele soorten-rijke oever en schone sloot te creëren. U kunt zelf een slotenplan maken, of in studieclubverband, volgens voorbeeld op [onze website](#) met [een invulbaar exemplaar](#) en aan ons voorleggen ter goedkeuring.

Op verzoek kan RVV u bezoeken en alle sloten op uw bedrijf bekijken en per sloot of deel hiervan een onderhoudsadvies opstellen. De adviezen vatten we samen in het slotenplan. Wij gaan ervan uit dat deelnemers aan ecologische slootschonen een slotenplan opstellen voor hun bedrijf.

We gaan ervan uit, afhankelijk van de hoeveelheid baggeraanwas, dat een sloot eens in de vier-vijf jaar gebaggerd moet worden. Schonen van de sloot kan meestal om en om of eens in de twee jaar. De waterschappen zeggen toe soepel om te gaan met hun schouwbeleid.

Het slotenplan omvat een samenhangend geheel van de pakketten: 12a, b en c eventueel in samenhang met pakket 13c (botanische weiderand).

In een goedgekeurd slotenplan is ruimte om de kant één keer per zes jaar op te halen.

MELDEN

Wanneer beheer in de vorm van baggerspuiten of slootschonen heeft plaatsgevonden en het maaisel is afgevoerd of verder op het land gelegd, moet dit per beheereenheid, binnen zeven dagen bij het collectief worden gemeld.

OPMERKINGEN

- Voorkom zoveel mogelijk uittrappen van de slootkant, raster de slootkant uit (i.c.m. pakket 13c) of gebruik een mobiele drinkbak.
- Kijk of u in aanmerking komt voor de aanschaf van een waterdrinkbak via de regeling bodem en water bij [HDSR](#) of [AGV](#).

PAKKETTEN EN VERGOEDINGEN PER STREKKENDE METER PER JAAR

Hoe meer verschillende pakketten in samenhang worden afgesloten, hoe hoger de jaarlijkse vergoeding. In onderstaande tabel staan de bedragen per meter sloot per jaar, ongeacht hoeveel onderhoud er daadwerkelijk is uitgevoerd, mits het slotenplan is gevolgd. Alle meters die meedoen in het slotenplan, worden jaarlijks betaald bij uitvoering van het plan.

12a25.01	Baggerspuiten icm ecologisch slootschonen in slotenplan
12a25.02	Baggerspuiten icm ecologisch slootschonen in slotenplan en botanische weiderand
12b25.01	Ecologisch slootschonen icm baggerspuiten in slotenplan
12b25.02	Ecologisch slootschonen icm baggerspuiten in slotenplan en botanische weiderand
12c25.01	Ecologisch slootschonen voor krabbenscheer icm baggerspuiten in slotenplan
12c25.02	Ecologisch slootschonen voor krabbenscheer icm baggerspuiten in slotenplan en botanische weiderand

Klimaat & Water

Overige pakketten mogelijk pas aangeboden vanaf 2024.

PAKKET 38 | WATER BERGEN (ALLEEN IN HDSR-GEBIED)

Nieuw

Met dit beheerpakket worden graslanden zodanig beheerd dat ze geschikt zijn voor waterberging. Door beperkingen op bemesting en op chemische onkruidbestrijding blijft de waterkwaliteit goed na onderlopen van het perceel.

BEHEEREISEN

- Watergang heeft (via natuurlijke of kunstmatige voorziening) vrij toegang. Na onderlopen wordt er schoongemaakt.
- De stuw of andersoortige inrichting is zodanig ingesteld dat overtollig water wordt vastgehouden en kan infiltreren en/of gedoseerd wordt afgevoerd.
- Minimaal vier verschillende indicatorsoorten uit lijst b ten behoeve van specifiek doel zijn in een meetvak aanwezig in de periode 1 april tot 1 oktober.
- Onderhoud van waterlopen in de periode van 1 september tot 1 november. Bagger niet op het perceel deponeren en maaisel moet worden afgevoerd.
- Het gewas wordt jaarlijks minimaal één keer gemaaid.
- Het maaisel wordt binnen een week na maaien afgevoerd.
- Geen gebruik van chemische onkruidbestrijding op minimaal 90 % van de oppervlakte.
- Uitsluitend selectieve pleksgewijze driftvrije chemische bestrijding (met rugspuit) van probleemonkruiden zoals akkerdistel, ridderzuring en Jacobskruiskruid is toegestaan na overleg met collectief.
- Het perceel mag niet worden bemest, gescheurd, gefreesd en/of heringezaaid.
- Locatie wordt vastgesteld i.o.m. HDSR.

MELDEN

Wanneer het perceel na het onderlopen is schoon-gemaakt, moet binnen zeven dagen bij het collectief worden gemeld.

OPMERKING

Oppassen dat dit geen ecologische val wordt voor de modderkruiper. In dat geval een langere einddatum aanhouden voor het water bergen.

Dit pakket kan niet cumuleren met andere beheerpakketten.

PAKKET EN VERGOEDING/HA/JAAR

38a Water bergen op grasland

Dooradering (Landschapselementen)

PAKKET 20 | HOUTKADE EN HOUTSINGELS

Houtsingels zijn een 'verbindingsweg' door het agrarische landschap voor kleine zoogdieren. Ook amfibieën en insecten zoals vlinders maken hier gebruik van. Ze bieden nest-, schuil- en voedsel-gelegenheid voor vogels en zorgen simpelweg ook voor een aantrekkelijk cultuurlandschap. Hakhoutbeheer heeft tot doel om verschillende lagen in de houtsingel te krijgen, met een kruidlaag, struiklaag en bomenlaag. Daarvoor is het nodig om het gefaseerd te beheren. Gefaseerd beheer betekent dat er ongeveer één keer in de ongeveer tien jaar groot onderhoud plaatsvindt, waarbij het element helemaal wordt teruggezet. Een enkele boom (overstaander) mag blijven staan.

KENMERKEN

- Een elzensingel is een vrijliggend, lijnvormig en aaneengesloten landschapselement van één rij. De singel bestaat grotendeels uit zwarte els en wordt als hakhout beheerd.
- Het element is minimaal 25 meter lang.
- Windsingels om productieboomgaarden en kwekerijen horen niet tot dit beheertype.

BEHEEREISEN

- Voorwaarden voor beheer: als een singel minder dan 75% bedekking heeft, wordt deze aangevuld met streekeigen plantmateriaal (veelal kan dat met zaailingen uit het element).
- Jaarlijks is minimaal 5% tot maximaal 40% van oppervlakte gekapt.
- Beheer vindt jaarlijks plaats vanaf 1 oktober tot en met 14 maart. De landschappelijke verschijningsvorm blijft hierbij in stand.
- Snoeiafval is verwijderd of op rillen gelegd in het element.
- Als takken of stammen versnipperd worden, mogen de snippers niet verwerkt worden in de beheereenheid. Takken mogen wel op rillen worden gelegd.
- De houtkade wordt niet beweide.
- Voorkom met een raster dat vee de beheereenheid kan beschadigen. Een veeraster wordt niet aan bomen vastgezet. (Als er geen vee in het aangrenzende perceel loopt, is een raster niet nodig.)
- Bemesting is niet toegestaan.
- Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. het behandelen van de stobben van de Amerikaanse vogelkers.

- Ieder jaar wordt het element gecontroleerd op dood hout dat een risico oplevert voor de veiligheid. Exoten worden verwijderd en bramen worden teruggesnoeid.
- Branden is in de beheereenheid of in de directe omgeving daarvan niet toegestaan.
- Slootmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in het element.

MELDEN

Melding uitgevoerd (periodiek) beheer binnen zeven dagen.

PAKKETTEN EN VERGOEDINGEN PER JAAR

20a	Houtkade of -singel, alleen jaarlijks beheer
20c25.01	Houtkade of -singel, jaarlijks beheer en afzetten eens in de 10 jaar
20c25.02	Houtkade of -singel, jaarlijks beheer en afzetten eens in de 5 jaar
20a25.01	Elzensingel, > 75 % bedekking, alleen jaarlijks beheer
20c25.03	Elzensingel, > 75 % bedekking, jaarlijks beheer en afzetten eens in de 6 jaar

Dooradering (Landschapselementen)

PAKKET 21 | BOMENRIJEN (LANEN EN KNOTBOMENRIJEN)

Dit pakket bestaat vaak uit knotbomenrijen of oude lanen. Om voor een beheervergoeding aanmerking te komen, moeten ze wel op of langs een agrarisch perceel liggen. Knotbomenrijen zijn kenmerkend voor het Nederlandse landschap. Knotten houdt in feite in dat de betreffende boom eens in de paar jaar van zijn kruin ontdaan wordt, waarna deze weer uitloopt. De meest bekende soorten zijn wilg, eik, els, es of populier. Oude knotwilgen, -populieren, -essen en -elzen kunnen gedeeltelijk hol zijn en bieden broed- gelegenheid aan steen-, bos- en ransuil en torenvalk. Ook gekraagde roodstaart, grauwe vliegenvanger, holenduif, grote bonte specht, ringmus en wilde eend vinden er vaak een plek om te nestelen. Vleermuizen, muizen en marterachtigen maken ook gebruik van holle knotbomen.

De vroeg in het voorjaar bloeiende knotwilgen zijn een eldorado voor insecten die van stuifmeel en nectar leven. Andere ongewervelden vinden een leefplek onder de schors of in de holten. De wortels van knotbomen langs sloten verstevigen ook de oever en voor-komen afkalving.

De wat ruigere strook tussen de knotbomen biedt een goede leefomgeving voor muizen etc. die op hun beurt weer als voedsel dienen voor de steen- of ransuil.

Oude lanen vormen, naast een karakteristiek landschapselement, een biotoop voor vleermuizen en holenbroeders. Om hun ecologische functie goed te vervullen is aaneengeslotenheid van de boomkronen van belang.

BEHEEREISEN

- Voor deelname dient een bomenrij uit ten minste tien bomen te bestaan.
- Als een bomenrij gaten vertoont, wordt de rij aangevuld met streekeigen plantmateriaal (veelal kan dat met slieten van een andere knotboom).
- Beheer vindt jaarlijks plaats vanaf 1 oktober t/m 14 maart. De landschappelijke verschijningsvorm blijft hierbij in stand.
- Jaarlijks wordt tussen de 5% en 50% van de bomen gesnoeid of geknot. Bij voorkeur worden bomen om en om geknot.
- Snoeiafval is verwijderd of op rillen gelegd in het element. Maaisel wordt altijd verwijderd.
- Als takken of stammen versnipperd worden, mogen de snippers niet verwerkt worden tussen de bomen. Takken mogen wel op rillen worden gelegd.

- Jaarrond beschermen tegen schade als gevolg van beweiding of bewerking op aangrenzende gronden. Oudere bomen hebben geen raster nodig bij begrazing door koeien of schapen. Bij begrazing door paarden of geiten is wel een raster nodig. Het raster wordt niet aan de bomen bevestigd.
- Bemesting is niet toegestaan.
- Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van akkerdistel, ridderzuring en Jacobskruiskruid (alleen in nieuwe elementen).
- Branden is in de beheereenheid of in de directe omgeving daarvan niet toegestaan.
- Slootmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in het element.

MELDEN

- Melding uitgevoerd (periodiek) beheer binnen zeven dagen.

PAKKETTEN EN VERGOEDINGEN PER STUK PER JAAR

- 21a25.01 Knotbomenrij diameter < 20 cm
- 21a25.02 Knotbomenrij diameter 20-60 cm
- 21a25.03 Knotbomenrij diameter > 60 cm
- 21a25.04 Laanbomen

OPMERKING

- Bestaat een bomenrij uit bomen met verschillende diktes, dan kiezen we de gemiddelde dikte op het moment van afsluiten van de overeenkomst. Alle bomen vallen dan in één prijs categorie.

Dooradering (Landschapselementen)

PAKKET 22 | KNIP- OF SCHEERHEG

Een knip- of scheerheg is een cultuurhistorische heg. Heggen zijn al eeuwen te vinden in het Nederlandse cultuurlandschap. Door het regelmatig knippen heeft de heg een strak en recht uiterlijk, zonder open gaten. Knip- en scheerheggen dragen - mits van voldoende afmeting - bij aan de biodiversiteit vanwege hun functie als broed- en leefgebied voor veel soorten. Door minder vaak te snoeien (variant b), kan de heg uitlopen en gaan bloeien. Dit is van belang voor insecten.

KENMERKEN

- Een knip- of scheerheg is een vrijliggend, lijnvormig landschapselement met een aaneengesloten begroeiing van inheemse bomen en/of struiken, dat wordt geknipt of geschoren.
- Een knip- of scheerheg is minimaal 25 meter lang.
- Een knip- of scheerheg kan periodiek gevlochten worden.
- Heggen en hagen om productieboomgaarden en kwekerijen horen niet tot dit beheertype.

BEHEEREISEN

- Als een heg gaten vertoont, worden deze aangevuld met streekeigen plantmateriaal.
- Pakket 22a: Jaarlijks is minimaal 100% van de beheereenheid geknipt/geschoren ten behoeve van het handhaven van de landschappelijke verschijningsvorm.
- Pakket 22b: Jaarlijks is minimaal 30% tot maximaal 50% van de beheereenheid geknipt/geschoren ten behoeve van het handhaven van de landschappelijke verschijningsvorm.
- De heg wordt in een cyclus van minimaal éénmaal per drie jaar en maximaal eenmaal per jaar gesnoeid (geknipt/geschoren) in de periode tussen 16 juli t/m 14 maart.
- Na het knippen of scheren heeft de heg een minimale hoogte van 80 centimeter.
- Snoeiafval is verwijderd of op rillen gelegd. Maaiafval wordt altijd verwijderd.
- Voorkom met een raster dat vee de beheereenheid kan beschadigen. Een veeraster wordt niet aan de heg vastgezet. (Als er geen vee in het aangrenzende perceel loopt, is een raster niet nodig).

- Als takken of stammen versnipperd worden, mogen de snippers niet verwerkt worden in de beheereenheid.
- Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van akkerdistel, ridderzuring en Jacobskruiskruid (alleen in nieuwe elementen).
- De heg bestaat bij voorkeur uit inheemse, streekeigen soorten. Ongewenste houtsoorten mogen via uitgraven, mechanische of stobbenbehandeling worden bestreden.
- Sloopmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in het element.
- Bemesting is niet toegestaan.
- Niet branden in of in de directe omgeving van het element.

MELDEN

Melding uitgevoerd (periodiek) beheer binnen zeven dagen.

PAKKETTEN EN VERGOEDINGEN PER METER PER JAAR

22a Knip- en scheerheg jaarlijks beheer

22b Knip- en scheerheg eens per
2-3 jaar scheren/knippen

Dooradering (Landschapselementen)

PAKKET 23 | STRUWEELHAAG

Struweelhagen bestaan uit inheemse, overwegend doornachtige struiken zoals meidoorn, sleedoorn, haagbeuk en vuilboom. Ze zijn geplant of spontaan ontstaan en worden gesnoeid of groeien volop in de hoogte en breedte uit. In breed en hoog uitgegroeide struweelhagen is in de ondergroei ook een keur aan kruiden te vinden, zoals nagelkruid, look-zonder-look en hondsdrif. In heggen en hagen nestelen vogels als heggenmus, merel en kneu. Daarnaast zoeken vlinders zoals boomblauwtje, citroenvlinder en gehakelde aurelia naar voedsel en planten om eieren af te zetten. Bosmuis, veldmuis, egel en andere kleine zoogdieren schuilen en planten zich voort in de struweelhaag. Heggen en hagen zijn voor veel diersoorten belangrijke verbindingswegen tussen verblijfplaats en voedselgebied in landschappen die verder weinig beschutting en dekking bieden.

KENMERKEN

- Een struweelhaag is een vrijliggend, lijnvormig landschapselement met een aaneengesloten opgaande begroeiing van inheemse, overwegend doornachtige struiken.
- Een struweelhaag is minimaal 25 meter lang.

BEHEEREISEN

- Als een haag gaten vertoont, worden deze aangevuld met streekeigen plantmateriaal.
- Jaarlijks wordt minimaal 5% en maximaal 40% van de beheereenheid gesnoeid ten behoeve van het handhaven van de landschappelijke verschijningsvorm.
- Het snoeien of afzetten vindt plaats in de periode tussen 16 juli t/m 14 maart.
- Het gebruik van een klepelmaaier is niet toegestaan.
- Snoeiafval is verwijderd of op rillen gelegd. Maaiafval wordt altijd verwijderd.
- Voorkom met een raster dat vee de beheereenheid kan beschadigen. Een veeraster wordt niet aan het struweel vastgezet. (Als er geen vee in het aangrenzende perceel loopt, is een raster niet nodig).

- Als takken of stammen versnipperd worden, mogen de snippers niet verwerkt worden in de beheereenheid.
- Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van akkerdistel, ridderzuring en Jacobskruiskruid (alleen in nieuwe elementen).
- De heg bestaat bij voorkeur uit inheemse, streekeigen soorten. Ongewenste houtsoorten mogen via uitgraven, mechanische of stobbenbehandeling worden bestreden.
- Sloopmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in het element.
- Bemesting is niet toegestaan.
- Niet branden in of in de directe omgeving van het element.

MELDEN

Melding uitgevoerd beheer binnen zeven dagen.

PAKKET EN VERGOEDING PER METER PER JAAR

23a Struweelhaag cyclus 5-7 jaar

Dooradering (Landschapselementen)

PAKKET 26 | HALF- EN HOOGSTAMBOOMGAARD

Hoogstamboomgaarden hebben niet alleen een landschappelijke ,maar vaak ook een grote ecologische waarde door het voorkomen van holenbroeders zoals de steenuil en holenduif in bomen met holten. Ze zijn ook van belang als broedgebied voor vogels als grauwe klauwier, specht en kramsvogel en als leefgebied voor zoogdieren.

Onder de schors van oude bomen leven insecten die dienen als voedsel voor vogels, zoals boomkruiper en grote bonte specht. Ook grauwe vliegenvanger, koolmees en vlinders zoeken er naar eten. Vlinders vinden er vaak planten waarop ze eitjes afzetten. In het voorjaar trekt de bloesem insecten aan zoals hommels, bijen en zweefvliegen. In oude boomgaarden groeien vaak zeldzame fruitrassen met in de onderbegroeiing een soortenrijke kruidenvegetatie. Oude hoogstamboomgaarden hebben de voorkeur boven nieuwe.

KENMERKEN

- Een hoogstamboomgaard is een verzameling van fruitbomen, met een stam van minimaal 1,8 meter hoog, waarvan de onderbegroeiing bestaat uit een grazige vegetatie.
- Een hoogstamboomgaard bestaat uit minimaal 10 fruitbomen. Maximaal 10% van de bomen is notenbomen.
- Een hoogstamboomgaard is vaak in een cluster geplant en duidelijk afgescheiden van de omgeving.
- Hoogstamboomgaarden hebben doorgaans een hart-op-hart afstand van gemiddeld tussen de 7 en 10 meter. Deze afstand is nodig omdat fruitbomen voldoende ruimte en licht moeten krijgen.
- Snoeiafval is verwijderd of op rillen gelegd in het element. Maaiafval wordt altijd verwijderd.
- Als takken of stammen versnipperd worden, mogen de snippers niet verwerkt worden in de beheereenheid.
- De stam van de hoogstamfruitboom mag niet beschadigd worden door vee. Jonge bomen in een weiland met vee zijn voorzien van een boomkorf. Oudere bomen hebben geen raster nodig bij begrazing door koeien of schapen. Bij begrazing door paarden of geiten is wel een raster nodig. Raster wordt niet aan de bomen bevestigd.
- De onderbegroeiing wordt jaarlijks beweide, of de boomgaard wordt jaarlijks gemaaid, waarbij het maaisel wordt afgevoerd.
- Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van akkerdistel, ridderzuring en Jacobskruid.
- Niet branden in of in de directe omgeving van het element.

BEHEEREISEN

- Voorwaarden voor beheer: als een boomgaard gaten vertoont, wordt deze aangevuld met nieuwe bomen.
- Minimum aantal hoogstamfruitbomen in een boomgaard is tien stuks.
- Jaarlijks wordt minimaal 25% tot maximaal 100% van de beheereenheid gesnoeid.
- Het snoeien vindt plaats in de periode tussen 6 juli t/m 14 maart.

MELDEN

Melding uitgevoerd (periodiek) beheer binnen zeven dagen.

PAKKET EN VERGOEDING PER STUK PER JAAR

- 26a Hoog- en halfstamboomgaard
- 26a1 met bomen met een gemiddelde diameter < 20cm
- 26a2 met bomen met een gemiddelde diameter van > 20 cm

Dooradering (Landschapselementen)

PAKKET 27 | HAKHOUTBOSJE

De oorspronkelijke functie van hakhoutbosjes was het leveren van hout voor afrasteringspalen en gereedschap. Daarnaast diende het als brandstof. Er werd in zo'n hakhoutbosje dus vaak gehakt en gezaagd, wat de naam van het element verklaart. De afgezaagde stammen - de stobben - groeiden weer uit en konden na een aantal jaren weer geoogst worden. Op die manier ontstond er in de loop der jaren een kluwen aan meerstammige struiken. Tegenwoordig worden de hakhoutbosjes behouden en beheerd vanwege hun grote bijdrage aan de biodiversiteit in het overwegende graslandschap.

In oude hakhoutbosjes komt een verscheidenheid aan plantensoorten voor, zoals dalkruid en gewone salomonszegel. Op afgestorven stobben kunnen bijzondere mossen en paddenstoelen voorkomen. Deze stobben doen gelijk dienst als insectenhotel. Hakhoutbosjes zijn een goede verblijfplaats voor broedende, jagende en zich schuilhoudende vogels. Zoogdieren die zich voortplanten in hakhouthoutbosjes zijn onder andere de dwergspitsmuis, waterspitsmuis, gewone bosspitsmuis en wezel. De gewone dwergvleer-muis zoekt in en langs hakhoutbosjes naar voedsel. Er leven dikwijls amfibieën: bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen droog en vochtig hakhout. In droog hakhout zijn boomsoorten zoals zomereik, wintereik, berk en haagbeuk dominant. In vochtig en nat hakhout zijn dat boomsoorten zoals zwarte els en gewone es.

Droog hakhout groeit wat langzamer en heeft daarvoor een langere kapcyclus (ongeveer één keer per 15 jaar) dan vochtig hakhout (ongeveer één keer in de 10 jaar eindkap).

Een hakhoutbosje in weidevogelkerngebied wordt één keer per 5 à 7 jaar afgezet.

KENMERKEN

- Een hakhoutbos(je) is een vrijliggend, vlakvormig landschapselement, met inheemse bomen en/of struiken en wordt als hakhout beheerd.
- Een hakhoutbosje is minimaal 1,0 are en maximaal 1,0 hectare groot.

BEHEEREISEN

- Jaarlijks is minimaal 5% tot maximaal 40% van oppervlakte gekapt.
- Beheer vindt jaarlijks plaats vanaf 1 oktober t/m 14 maart. De landschappelijke verschijningsvorm blijft hierbij in stand. Een enkele overstaander mag blijven staan (niet in weide-

vogelgebied).

- Snoeiafval is verwijderd of op rillen gelegd in het element. Maaisel wordt altijd verwijderd.
- Als takken of stammen versnipperd worden, mogen de snippers niet verwerkt worden in de beheereenheid. Takken mogen wel op rillen worden gelegd.
- Voorkom met een raster dat vee de beheereenheid beschadigt. Een veeraster wordt niet aan bomen en struiken vastgezet. (Als er geen vee in het aangrenzende perceel loopt, is een raster niet nodig).
- Bemesting is niet toegestaan.
- Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van akkerdistel, ridderzuring en Jacobskruiskruid (alleen in nieuwe elementen).
- Ieder jaar wordt het element gecontroleerd op dood hout dat een risico oplevert voor de veiligheid. Exoten worden verwijderd en bramen worden teruggesnoeid.
- Branden is in de beheereenheid of in de directe omgeving daarvan niet toegestaan.
- Slootmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in het element.

MELDEN

Melding uitgevoerd (periodiek) beheer binnen zeven dagen.

PAKKETTEN EN VERGOEDINGEN/HA/JAAR

27a	Hakhoutbosje met langzaam groeiende soorten jaarlijks beheer en eindkap (cyclus 15 jaar)
27b	Hakhoutbosje met snelgroeiende soorten jaarlijks beheer en eindkap (cyclus 10 jaar)
L27b.25.01	Hakhoutbosje met cyclus 5-7 jaar (weidevogelkerngebied)

Dooradering (Landschapselementen)

PAKKET 29 | BOSJE

Een bosje is een vlakvormige houtopstand die vroeger vaak aangeplant en beheerd werd als hakhout, maar doorgeschoten is en niet meer als hakhout wordt beheerd. Dit landschapselement komt in veel gebieden in Nederland voor en wordt beheerd als bos met hoog opgaande inheemse bomen. Een ecologisch goed ontwikkeld bosje bestaat uit oude en jonge bomen met daaronder schaduw verdragende struiken zoals meidoorn, hazelaar, hulst en vuilboom. Als ondergroei komen soorten voor zoals bosanemoon, gewone salomonszegel, klein springzaad, adelaarsvaren en allerlei mossen.

In een bosje met snelgroeiende houtsoorten, zoals wilg en populier, worden de bomen na 15 tot 25 jaar gekapt. Traag groeiende inheemse soorten zoals beuk, eik en es leveren goede kwaliteit zaaghout.

Zeker in combinatie met aanliggende zomen en/of kruidenrijke perceelranden leveren deze bosjes een waardevolle bijdrage aan de biodiversiteit. Ze fungeren als leefgebied voor vogels als geelgors (gebruikt de bomen als zangplek), wielewaal, zomertortel, grote lijster, gekraagde roodstaart, torenvalk en ransuil. Vleermuizen maken graag gebruik van bosjes mits er hoge of oude bomen aanwezig zijn. Bosjes vormen ook landhabitat voor amfibieën zoals de kamsalamander.

KENMERKEN

- Een bosje is een vrij liggend vlakvormig en aaneengesloten landschapselement met een opgaande begroeiing van inheemse bomen en struiken.
- Een bosje is minimaal 2 are en maximaal 1 hectare groot.

BEHEEREISEN

- Het bosje wordt beheerd als bos met hoog opgaande bomen.
- Randen van het element worden als hakhout beheerd met een cyclus van eens in de 6-15 jaar.
- Jaarlijks is minimaal 5% tot maximaal 40% van oppervlakte gekapt, gesnoeid of gedund.
- Beheer vindt jaarlijks plaats vanaf 1 oktober t/m 14 maart. De landschappelijke verschijningsvorm blijft hierbij in stand.
- Snoeiafval is verwijderd of op rillen gelegd in het element. Maaisel wordt altijd verwijderd.
- Als takken of stammen versnipperd worden, mogen de snippers niet verwerkt worden in de beheereenheid. Takken mogen wel op rillen worden gelegd.

- Voorkom met een raster dat vee de beheereenheid beschadigt.
Een veeraster wordt niet aan bomen en struiken vastgezet. (Als er geen vee in het aangrenzende perceel loopt, is een raster niet nodig.)
- Bemesting is niet toegestaan.
- Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van akkerdistel, ridderzuring en Jacobskruiskruid (alleen in nieuwe elementen).
- Ieder jaar wordt het element gecontroleerd op dood hout dat een risico oplevert voor de veiligheid. Exoten worden verwijderd en bramen worden teruggesnoeid.
- Branden is in de beheereenheid of in de directe omgeving daarvan niet toegestaan.
- Slootmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in het element.

MELDEN

Melding uitgevoerd (periodiek) beheer binnen zeven dagen.

PAKKETTEN EN VERGOEDINGEN/HA/JAAR

29a Bosje, jaarlijks beheer en groot onderhoud eens in de 15 jaar.

COLOFON

- Bron: Overzicht Beheerpakketten Agrarisch Natuur & Landschapsbeheer, versie 2023.
Boerennatuur, Utrecht.
- Samenstelling: José van Miltenburg en René Faber
- Vormgeving: Studio Campo | Woerden
- Foto's: René Faber, José van Miltenburg, Carolien Kooiman, Bert de Kruijf, Chantal Bekker,
Leen Heemskerk, Cees Blonk, pxhere.com.
- Oplage: 400 stuks
- Contact: www.rijnvechtenvenen.nl
kantoor@rijnvechtenvenen.nl

ANLB

Beheervergoedingen 2026

Beheerpakket		Beheervergoeding		
Weidevogelbeheer				
A01a	Grasland met rust van van 1 april tot 1 juni	€	582,00	per ha
A01b	Grasland met rust van van 1 april tot 8 juni	€	822,00	per ha
A01c	Grasland met rust van van 1 april tot 15 juni	€	942,00	per ha
A01d	Grasland met rust van van 1 april tot 22 juni	€	977,50	per ha
A01l	Grasland voorweiden tot 1 mei, daarna rust tot 15 juni	€	374,65	per ha
A01m	Grasland voorweiden tot 8 mei, daarna rust tot 22 juni	€	374,65	per ha
A01q	Grasland voorweiden tot 1 mei, daarna rust tot 1 juni	€	305,00	per ha
zA01r	Grasland voorweiden tot 8 mei, daarna rust tot 8 juni	€	305,00	per ha
A01s	Grasland voorweiden tot 1 mei, daarna rust tot 8 juni	€	349,25	per ha
A01t	Grasland voorweiden tot 8 mei, daarna rust tot 15 juni	€	349,25	per ha
A01u	Grasland voorweiden tot 15 mei, daarna rust tot 15 juni	€	305,00	per ha
A03a	Plasdras voor weidevogels 15 februari tot 15 april	€	1.224,00	per ha
A03b	Plasdras voor weidevogels 15 februari tot 15 mei	€	2.016,00	per ha
A03c	Plasdras voor weidevogels 15 februari tot 15 juni	€	3.348,00	per ha
A03i	Plasdras voor weidevogels in de periode 1 mei - 1 aug, gedurende tenminste 3 weken	€	948,00	per ha
A03j	Plasdras voor weidevogels in de periode 1 mei - 1 aug, gedurende tenminste 4 weken	€	1.266,00	per ha
A03k	Plasdras voor weidevogels in de periode 1 mei - 1 aug, gedurende tenminste 6 weken	€	1.896,00	per ha
A03l	Plasdras voor weidevogels in de periode 1 mei - 1 aug, gedurende tenminste 8 weken	€	2.532,00	per ha
A03n	Plasdras voor weidevogels van 1 maart tot 1 juni	€	2.238,00	per ha
A03o	Plasdras voor weidevogels van 1 maart tot 15 juni	€	3.348,00	per ha
A03p	Plasdras voor weidevogels van 1 maart-1 juli	€	3.348,00	per ha
A04a	Legselbeheer op grasland	€	30,00	per ha
A04d	Legselbeheer op grasland nestbescherming plus 2 weken rust in de periode 1 mei - 1 aug	€	562,50	per ha
A04e	Legselbeheer op grasland nestbescherming plus 3 weken rust in de periode 1 mei - 1 aug	€	787,50	per ha
A04f	Legselbeheer op grasland nestbescherming plus 4 weken rust in de periode 1 mei - 1 aug	€	1.000,00	per ha
A04g	Legselbeheer op grasland nestbescherming plus 5 weken rust in de periode 1 mei - 1 aug	€	1.200,00	per ha
A04h	Legselbeheer op grasland nestbescherming plus 6 weken rust in de periode 1 mei - 1 aug	€	1.250,00	per ha
A08d	Hoogwaterpeil voor weidevogels verhoging 20 cm, 15 maart tot 15 juni	€	132,00	per ha

A08e	Hoogwaterpeil voor weidevogels verhoging 30 cm, 15 maart tot 15 juni	€	200,00	per ha
A08f	Hoogwaterpeil voor weidevogels verhoging 40 cm, 15 maart tot 15 juni	€	264,00	per ha
A42a	Legselbeheer op bouwland	€	30,00	per ha
A45a	Kievit strook	€	3.900,00	per ha
A51a.25.01	Predatierasters, plaatsing door RVV	€	1,50	per m

Kruidenrijk grasland

A05a	Kruidenrijk grasland, rust 1 april tot 15 juni, 4 indicatorsoorten	€	1.650,00	per ha
A05b	Kruidenrijk grasland, rust 1 april tot 22 juni, 4 indicatorsoorten	€	1.896,00	per ha
A05c	Kruidenrijk grasland, rust 1 april tot 1 juli, 4 indicatorsoorten	€	2.034,00	per ha
A06a	Extensief beweide grasland, 1 - 1,5 GVE/ ha, 1 mei tot 15 juni	€	756,00	per ha
A06c	Extensief beweide grasland, 1 - 3 GVE/ ha, 1 mei tot 15 juni	€	516,00	per ha
A06d	Extensief beweide grasland, 1 - 1,5 GVE/ ha, 1 mei tot 1 juli	€	984,00	per ha
A06e	Extensief beweide grasland, 1 - 1,5 GVE/ ha, 15 mei tot 1 juli	€	756,00	per ha
Z.25.A06a.01	Extra week beweiden bij extensief beweiden	€	180,00	per ha
A07a	Ruige mest	€	115,00	per ha
A13a	Botanisch weiland volvelds, 4 indicatorsoorten	€	1.495,00	per ha
A13b	Botanisch hooiland volvelds, 4 indicatorsoorten	€	1.725,00	per ha
A13c.25.01	Botanisch weiderand: 1e meter langs sloot bij 1e snede niet maaien, 2e meter mag wel	€	1.380,00	per ha
A13c.25.02	Botanisch weiderand: hele rand laten staan tot 2e snede	€	1.495,00	per ha
A13c.25.03	Botanisch weiderand t.b.v. libelles: rust na eerste snede tot 15 september	€	1.680,00	per ha
A41b	Ontwikkeling kruidenrijk grasland, rustperiode van 1 april - 22 mei; doorbreken witboldominantie	€	1.158,00	per ha
A41d	Ontwikkeling kruidenrijk grasland, doorbreken witboldominantie plus aansluitend kuikenveld, verlenging rustperiode tot 15 juni	€	1.494,00	per ha

Zwarte stern

R30a	Nest- en opgroei gelegenheid met rust in de aanliggende rand tot tenminste 1 juli.	€	6.240,00	per ha
R30b	Indien rand vanaf 15 juni wordt vrijgegeven, daalt de vergoeding naar	€	5.760,00	per ha
Z.25.R30a	Vergoeding plaatsing raster, indien gemeld	€	174,00	per locatie

Water

L10a.25.01	Natuurvriendelijke oever met plas berm	€	5.405,00	per ha
L10a.25.02	Natuurvriendelijke oever met flauw talud	€	5.405,00	per ha
L10a.25.03	Natuurvriendelijke oever met vooroever >5m breed	€	5.060,00	per ha
L10a.25.04	Natuurvriendelijke oever met vooroever 3-5 m breed	€	4.715,00	per ha
L10a.25.05	Natuurvriendelijke oever met vooroever 1-3 m breed	€	4.370,00	per ha
L10a.25.06	Natuurvriendelijke oever met drijfbalk	€	3.795,00	per ha

L11a	Rietzoom	€	1,10	per m
L12a.25.01	Baggerspuiten icm ecologisch slootschonen in slotenplan	€	0,06	per m
L12a.25.02	Baggerspuiten icm ecologisch slootschonen in slotenplan en botanische weiderand	€	0,07	per m
L12b	Ecologisch slootschonen per geschoonde meter sloot	€	0,23	per m
L12b.25.01	Ecologisch slootschonen icm baggerspuiten in slotenplan	€	0,23	per m
L12b.25.02	Ecologisch slootschonen icm baggerspuiten in slotenplan en botanische weiderand	€	0,24	per m
L12c.25.01	Ecologisch slootschonen voor krabbenscheer icm baggerspuiten in slotenplan	€	0,23	per m
L12c.25.02	Ecologisch slootschonen voor krabbenscheer icm baggerspuiten in slotenplan en botanische weiderand	€	0,24	per m
Landschapsbeheer				
L20a	Houtkade of -singel, jaarlijks beheer	€	1.596,00	per ha
L20a.25.01	Elzensingel, > 75 % bedekking, jaarlijks beheer	€	0,84	per meter
L20c.25.01	Houtkade of -singel, jaarlijks beheer en afzetten eens in de 10 jaar	€	4.800,00	per ha
L20c.25.02	Houtkade of -singel, jaarlijks beheer en afzetten eens in de 5 jaar	€	4.800,00	per ha
L20c.25.03	Elzensingel, > 75 % bedekking, jaarlijks beheer en afzetten eens in de 6 jaar	€	1,50	per meter
L21a.25.01	Knotbomenrij diameter < 20 cm	€	7,50	per stuk
L21a.25.02	Knotbomenrij diameter 20-60 cm	€	21,75	per stuk
L21a.25.03	Knotbomenrij diameter > 60 cm	€	28,50	per stuk
L21a.25.04	Laanbomen	€	2,55	per stuk
L22a	Knip- en scheerheg jaarlijks beheer	€	4,95	per meter
L22b	Knip- en scheerheg eens per 2-3 jaar scheren/knippen	€	3,16	per meter
L23a	Struweelhaag, jaarlijks beheer en groot onderhoud eens per 5-7 jaar	€	2,82	per meter
L26a.25.01	Hoog- en halfstamboomgaard met bomen met een gemiddelde diameter < 20cm	€	24,00	per stuk
L26a.25.02	Hoog- en halfstamboomgaard met bomen met een gemiddelde diameter van > 20 cm	€	36,00	per stuk
L27a	Hakhoutbosje met langzaam groeiende soorten, jaarlijks beheer en eindkap (cyclus 15 jaar)	€	2.520,00	per ha
L27b	Hakhoutbosje met snelgroeiende soorten, jaarlijks beheer en eindkap (cyclus 10 jaar)	€	3.000,00	per ha
L27b.25.01	Hakhoutbosje in weidevogelkerengebied, cyclus 5-7 jaar	€	3.000,00	per ha
L29a	Bosje, jaarlijks beheer en groot onderhoud eens in de 15 jaar.	€	3.000,00	per ha

Bovenstaande lijst geeft een overzicht van de beschikbare pakketten. Niet elk pakket kan overal worden toegepast, dit hangt af van de ecologische waarde en bepalingen in het natuurbeheerplan van de provincie. Onze veldcoördinatoren kunnen meer informatie geven. Een overzicht van alle pakketvoorwaarden is te vinden op onze website. Aan deze lijst kunnen geen rechten worden ontleend. Lees de beheervoorwaarden op onze website.